

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 3Co/178/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7118203429
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 08. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľuboš Kunay
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7118203429.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ľuboša Kunaya a sudcov JUDr. Petra Tutka a JUDr. Martina Kolesára v spore žalobcu T.. O. A., G.. XX.XX.XXXX, K. L., Ľ.. O. XX, proti žalovanému Mesto Košice, Trieda SNP 48/A, Košice, IČO: 00 691 135, o vydanie bezdôvodného obohatenia, o odvolaní žalobcu proti rozsudku č.k. 23C/17/2018 - 49 zo 17. decembra 2018 Okresného súdu Košice I

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie rozsudkom žalobu zamietol a žalovanému nepriznal náhradu trov konania.
2. Vychádzal zo žaloby, ktorou sa žalobca od žalovaného domáhal vydania plnenia titulom bezdôvodného obohatenia vo výške 95,67 eur, ktoré mu malo vzniknúť tým, že mestskou políciou mu neoprávnene bola uložená pokuta v sume 16,- eur za parkovanie na chodníku, voči čomu podal sťažnosť a napriek tejto skutočnosti v exekučnom konaní EX/659/2010 vedenom exekútorom JUDr. Ondášom okrem pokuty mu bola zexekvovaná aj suma 79,67 eur ako trovy exekučného konania. Vzal do úvahy obranu žalovaného ktorý namietal, že žalobcovi bola pokuta riadne udelená, tento blok na pokutu nezaplatenú na mieste podpísal a v prípade exekúcie nevyužil svoje právo v lehote danej zákonom vykonanie exekúcie namietat, keď zároveň vzniesol aj námietku premlčania oboch samostatne uplatnených nárokov. Vykonaným dokazovaním zistil, že žalobcovi bola dňa 13.03.2009 udelená pokuta v sume 16,- eur a pre jej nezaplatenie na Exekútorskom úrade JUDr. Jána Ondáša pod sp.zn. EX/659/2010 na základe návrhu žalovaného z dňa 11.03.2010 bolo vedené exekučné konanie a v jeho rámci Sociálna poisťovňa podľa oznámenia zo dňa 01.12.2017 začala vykonávať zrážky z dôchodku žalobcu v sume 95,67 eur. Právne vec posúdil podľa § 451 Občianskeho zákonníka a s prihladnutím na vznesenú námietku premlčania aj podľa § 100 ods. 1 vety prvej a § 107 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, keď popísal aj dôsledky tejto námietky. Mal za to, že v danom prípade išlo o dve samostatné plnenia, nakoľko žalobca sa domáhal sumy 16,- eur titulom nezaplatenia pokuty, a k bezdôvodnému obohateniu došlo dňa 13.03.2009, kedy žalobca žalovanému plnil. Druhé samostatné plnenie v sume 79,67 eur vzniklo v exekučnom konaní a k bezdôvodnému obohateniu malo dôjsť dňa 11.03.2010, kedy začalo exekučné konanie. Od tohto okamihu zároveň začala žalobcovi plynúť dvojročná subjektívna i trojročná objektívna lehota na uplatnenie práva, pretože odo dňa nasledujúceho sa mohol domáhať vrátenia bezdôvodne poskytnutého plnenia. Žaloba však bola podaná na súd dňa 21.03.2018, t.j. po uplynutí dvojročnej premlčacej lehoty a takéto premlčané právo priznať nemohol a tak žalobu zamietol. Úspešnému žalovanému podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP náhradu trov konania nepriznal.
3. Rozsudok napadol včas podaným odvolaním žalobca, navrhol ho zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na opätovné vyhodnotenie už predložených dôkazov a vykonanie dôkazov ďalších. Trval na svojom upozornení súdu, že upovedomenie o vykonávaní exekúcie z roku 2010 mu bolo zaslané až v novembri 2018 a samotná exekúcia z roku 2010 bola vykonávaná podľa novely Exekučného poriadku

platnej od apríla 2017, čo je hrubé porušenie zákona. Nesúhlasil s tvrdením prvoinštančného súdu, že upovedomenie exekútora z 11.03.2010 bolo zrealizované v roku 2010, čo nebolo dôkazovo podložené a toto upovedomenie bolo vykonávané až v roku 2018. Nesúhlasil s mylným záverom, že žalovanému niečo plnil dňa 13.03.2009, keďže vtedy žiadne plnenie nerealizoval a pohľadávku žalovaného uspokojil až exekútor po vykonaní exekúcie. Prvoinštančný súd preto lehoty na plnenia pri sume 16,- eur z dňa 13.03.2009 a na sumu 79,67 eur dňa 11.03.2010 určil nezmyselne, keďže k obojm plneniam došlo koncom roka 2017 cez vykonávanú exekúciu. Tvrdenia obsiahnuté v bode 17. napadnutého rozsudku sú teda mylné a nie je pravda, aby od plnenia uplynula dvojročná premlčacia doba. Zdôraznil, že sa opakovane odvolal proti vyrubenej pokute a do roku 2017 vôbec nevedel, že proti nemu je vedené exekučné konanie. Prvotnú informáciu získal až zo Sociálnej poisťovne v roku 2017 a následne aj od Policajného zboru na evidencii vozidiel.

4. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu rozsudok navrhol potvrdiť v celom rozsahu a stotožnil sa s jeho závermi.

5. Žalobca v replike z dňa 10.07.2019 trval na dôvodoch odvolania a doplnil, že jeho podpis na pokutovom bloku bol vynútený v časovej tiesni blokáciou auta a pre riadne objasnenie veci bolo nevyhnutné vykonať konfrontáciu na parkovisku, ako aj obhliadku. Z predložených dokladov vyplýva, že žalovaný vykonal exekúciu v marci 2018 a až po polroku v novembri 2018 mu bolo zaslané upovedomenie. Do dnešného dňa mu nebol doručený ani exekučný príkaz, čo odporuje Exekučnému poriadku.

6. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd prejednal odvolanie ako podané včas a oprávnenou osobou bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 CSP, preskúmal rozsudok aj konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a 380 ods. 1,2 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

7. Žalobca použil výslovne odvolacie dôvody uvedené v § 365 ods. 1 písm. e) a f) CSP. Odvolací dôvod upravený v § 365 ods. 1 písm. e) CSP je naplnený, ak súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností. Podstata odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP spočíva predovšetkým v nesprávnom postupe súdu prvého stupňa pri hodnotení výsledkov dokazovania. Dôsledkom je to, že súd berie do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplývajú alebo neboli účastníkmi prednesené, prípadne neprihliada na skutočnosti, ktoré boli preukázané či vyplývajú z prednesov strán. Nesprávne skutkové zistenia môžu byť aj výsledkom logických rozporov pri hodnotení dôkazov s osobitným zreteľom na závažnosť, zákonnosť a pravdivosť získaných poznatkov.

8. Odvolací súd sa oboznámil s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie a dospel k záveru, že toto nezodpovedá požiadavkám uvedeným v § 220 ods.2 CSP. Súd prvej inštancie žalobu podanú žalobcom vyhodnotil ako oneskorenú, podanú po uplynutí dvojročnej premlčacej lehoty, avšak túto svoju úvahu nedostatočne vysvetlil. Z odôvodnenia rozhodnutia nie je zrejmé, ako stanovil konajúci súd okamih začiatku plynutia kombinovanej premlčacej doby a ako súd dospel k dátumom 13.03.2009 a 11.03.2010 ako určujúcim pre začiatok plynutia premlčacích dôb pri členených nárokoch.

9. Odvolací súd považuje za určujúce pre nachádzanie práva, že vždy je potrebné vychádzať z individuálnych rozmerov každého jednotlivého prípadu, ktoré sú založené na zistených skutkových okolnostiach. Súd prvej inštancie sa však podľa názoru odvolacieho súdu v danej veci so všetkými špecifikami charakterizujúcimi daný spor nevysporiadal. Z princípu práva na spravodlivý proces vyplýva povinnosť súdu umožniť stranám sporu účinné uplatňovanie námietok a argumentov, ako i povinnosť súdu sa s týmito námietkami a argumentami, ktoré sú spôsobilé ovplyvniť rozhodnutie presvedčivo v odôvodnení svojho rozhodnutia vysporiadať (I. ÚS 46/05, I. ÚS 353/06, II. ÚS 220/08, III. ÚS 12/07, IV. ÚS 163/08) tak, aby odôvodnenie rozsudku malo náležitosti vyžadované podľa § 220 ods. 1 CSP. Z obsahu spisu a z odôvodnenia napadnutej časti rozsudku však je nutné vyvodit', že v posudzovanom prípade súd prvej inštancie sa neriadil vyššie uvedenými pravidlami, čím založil nepreskúmateľnosť. Je pravdou, že v rámci odvolacieho konania účinnosťou nového procesného predpisu Civilného sporového poriadku prišlo k určitému posunu v právnej úprave snahou o zrýchlenie konania a snahou predísť prietahom spočívajúcim v zrušovaní a vracaní veci na súd nižšej inštancie, pričom dôvodom zrušenia bola často nepreskúmateľnosť odôvodnenia rozhodnutí súdu prvej inštancie. Nepreskúmateľnosť rozsudku však neznamená, že nemôže byť dôvodom na zrušenie rozhodnutia.

Aj pre odvolacie konanie platí, že musia byť zachované a dodržané princípy spravodlivého procesu. Ak totiž nastane situácia, že rozsudok v napadnutej časti má nedostatočné dôvody, je bez dôvodov alebo ide o dôvody chaotické, je pravda, že nedostatok týchto dôvodov prináša až porušenie práva na spravodlivý súdny proces a je preto potrebné napadnutý rozsudok zrušiť. Odvolací súd totižto vzhľadom na nedostatok dôvodov nemôže posúdiť, či súd prvej inštancie vecne správne spor rozhodol.

10. Je zrejmé, že žalobca sa domáha zaplata sumy 16,- eur ako nesprávne (nezákonne) uloženej pokuty a sumy 79,67 eur ako trov neoprávnene vedenej exekúcie, keď nárok právne kvalifikoval ako nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia a súd prvej inštancie ho takto aj posudzoval.

11. Právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčuje za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil (§ 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Najskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za 3 roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za 10 rokov odo dňa, keď k nemu došlo (§ 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka). V prípade práva na vydanie bezdôvodného obohatenia teda zákon ustanovuje dvojročnú subjektívnu a trojročnú, resp. desaťročnú objektívnu premlčaciu dobu. Ich vzájomný vzťah je taký, že pokiaľ skončí plynutie jednej z nich a dôjde k vznieseniu námietky premlčania, premlčané právo nemožno oprávnenému priznať. Objektívna premlčacia doba začína plynúť od okamihu, keď k bezdôvodnému obohateniu skutočne (fakticky) došlo, a to bez ohľadu na to, či oprávnený o ňom vedel alebo nevedel. Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúci deň, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil.

12. Podľa názoru odvolacieho súdu v danej veci sa oprávnený o bezdôvodnom obohatení nemohol dozvedieť skôr, ako toto vzniklo a ani subjektívna premlčacia doba nemohla začať plynúť skôr ako objektívna. Oprávnený sa dozvedel o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor obohatil vtedy, keď skutočne (preukázateľne) zistil skutkové okolnosti, na základe ktorých mohol podať žalobu o vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, t.j. keď nadobudol vedomosť o úbytku svojho majetku, o rozsahu bezdôvodného obohatenia a o osobe obohateného a to bez ohľadu na to, že sa o týchto skutočnostiach mohol dozvedieť skôr.

13. Pre účely preskúmaného prípadu je podstatné (bez ohľadu na to, či inak nárok je alebo nie je opodstatnený) vzhľadom na vznesenú námietku premlčania určiť, kedy žalobcovi začala plynúť subjektívna a objektívna premlčacia doba. V tejto súvislosti sa názor súdu prvej inštancie o plnení sumy 16,- eur dňa 13.03.2009 javí ako rozporný s vykonaným dokazovaním, keď práve pre neuhradenie pokuty v tento deň žalovaný inicioval exekučné konanie vedené pod sp.zn. EX/659/2010 u súdneho exekútora JUDr. Jána Ondáša. Z odôvodnenia preskúmaného rozsudku nie je ani dostatočne zrejmé, prečo pri sume 79,67 eur za začiatok plynutia premlčacej doby prvoinštančný súd pokladá dátum začatia exekučného konania (príkaz na začatie exekúcie zrážkami z dôchodku súdny exekútor vydal až dňa 28.09.2017 - viď oznámenie na č.l. 35 spisu).

14. Keďže z dôvodov obsiahnutých v skúmanom rozsudku nie je dostatočne stranám sporu a ani odvolaciemu súdu jasné, prečo práve dátumy 13.03.2009 a 11.03.2010 boli zvolené ako podstatné pre začiatok plynutia premlčacej doby, keď k bezdôvodnému obohateniu žalovaného v dôsledku faktického plnenia (v rámci exekúcie) evidentne došlo podstatne neskôr, nezostávalo odvolaciemu súdu nič iné, ako rozsudok v zmysle § 389 ods. 1 písm. b) CSP spolu so súvisiacim výrokom o trovách konania zrušiť a vec v rozsahu zrušenia vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 391 ods. 1 CSP).

15. Úlohou súdu prvej inštancie bude ustáliť, kedy k prípadnému bezdôvodnému obohateniu žalovaného skutočne (fakticky) došlo a z tejto skutočnosti urobiť záver o začiatku plynutia premlčacej doby a následne v spore opätovne rozhodnúť o celom uplatnenom nároku a svoje rozhodnutie odôvodniť v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP a ustálenými zásadami súdnej praxe, uviesť právne závery, ktoré boli zo skutkového stavu vyvodené tak, aby boli dané jasné a zrozumiteľné odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie aj o trovách celého konania vrátane trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

16. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).